

WIADOMOŚCI
TURYSTYCZNE

CZAS NA KULTURĘ

Wydanie specjalne
sierpień 2021

Wiadomości Turystyczne
pismo branżowe pracowników turystyki
Wydawca: Eurosystem
www.wiadomosciturystyczne.pl
e-mail: wt@wiadomosciturystyczne.pl

Kraków Culture

Zajrzyj do letniej
edycji kwartalnika.
Nowy numer już dostępny!

www.krakowculture.pl

kbf: operator programu
Kraków Culture

CZAS NA KULTURĘ 2021
Wydanie specjalne
Wiadomości Turystycznych
sierpień 2021
ISSN 1731-7452

Wydawca: Jarosław Śleszyński
Eurosystem
02-034 Warszawa, ul. Wawelska 78, lok. 30
tel. (22) 822 20 16
e-mail: wwt@wiadomosciturystyczne.pl
www.wiadomosciturystyczne.pl

Tekst: Marzena German

Reklama: Jagoda Walczak (dyrektor)
Beata Kwiecień, Joanna Mputu Lese

Skład: Studio4you, Teresa Olszewska

„Wiadomości Turystyczne”
to specjalistyczny miesięcznik branży turystycznej.
Opisując najważniejsze wydarzenia turystyczne w Polsce
i na świecie, gazeta dostarcza aktualnych i rzetelnych
informacji z zakresu organizacji pracy, prawa i marketingu.
Redakcja przygotowuje również specjalne wydania targowe,
dodatki regionalne i tematyczne.

PRENUMERATA:
Zamówienia na prenumeratę przyjmujemy
pod nr. tel. (22) 822 20 16,
e-mail: prenumerata@2eurosyst.pl,
www.wiadomosciturystyczne.pl
Zamówienia realizują także: Ruch, Kolporter, Garmond.

Prenumerata standard:
automatycznie odnawialna 12 numerów w cenie 172 PLN;
edukacja: oferta skierowana do uczniów, studentów
i pracowników naukowych, 12 numerów w cenie 126 PLN
(50% upustu)
terminowa: roczna prenumerata w cenie 184 PLN.

- 2 Kraków Culture**
Zajrzyj do letniej edycji kwartalnika.

TRADYCJE

- 4 Szlakiem historii i kultury**
Niezwyczajną, ponad tysiącletnią historię można odnaleźć w zabytkach, zwyczajach i tradycjach.
- 5 Dusznicki młyn papierniczy**
Perła dolnośląskich zabytków.

EVENTY

- 6 Jesienny powrót wielkich wydarzeń**
Jesienią Polska znów będzie rozbrzmiewać muzyką, zachwycać filmem i celebrować sztuki różne.
- 7 Magdalena Abakanowicz**
Wystawa w Muzeum Narodowym w Poznaniu.
- 9 Muzeum Twierdzy Toruń**
W poszczególnych salach można zapoznać się z kolejnymi etapami powstawania i funkcjonowania Twierdzy Toruń.

RELAKS

- 10 Nad morze, ale nie na plażę**
Będąc na wybrzeżu, warto zarezerwować sobie czas na zwiedzanie. Na przykład, kiedy pogoda spleta nam figła.
- 11 Zamek w Olsztynie**
Jeden z największych i najbardziej efektownych obiektów obronnych Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej.

TURYSTYKA RODZINNA

- 12 Wykorzystaj pogodę na zwiedzanie**
W Polsce wiele jest instytucji kultury, które przynajmniej część

swoich zasobów prezentują na wolnym powietrzu. To idealna propozycja dla rodzin z dziećmi.

- 13 Odkrywaj Sopot**
- 15 Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy**
Pięknie odrestaurowany XVIII-wieczny pałac, wybudowany przez Stanisława Zawadzkiego.
- 16 CzasNaKulturę 2021**
Planowane wydarzenia na Pomorzu Zachodnim.

MUZEA

- 18 Ruszamy w Polskę po wielką sztukę**
Dzieła największych światowych artystów można odnaleźć także w polskich muzeach. Najbardziej znana to z pewnością „Dama z gronostajem” autorstwa Leonardo da Vinci.
- 19 Kulturalna Gmina Kartuzy**
Kartuzy – stolica Kaszub z racji swojego centralnego położenia są doskonałym miejscem do rozpoczęcia wędrówki po regionie.

SZTUKA

- 20 Śladami sztuk nowoczesnych**
Sztuka nowoczesna to zawsze interesująca perspektywa spojrzenia na otaczający nas świat, jego dobre i złe strony. Artyści w swoich pracach mierzą się z własnymi wyzwaniami, pokazują swoje poglądy, ale też wykorzystują nowoczesne sposoby tworzenia dzieł.
- 21 Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu**
Pałac, wozownia, stajnia, oficyna oraz zachwany *in situ* młyn wodny.
- 24 Zamek Królewski w Warszawie**
Odkryj wielką historię.

Szlakiem historii i kultury

Polska, dzięki swojemu położeniu od zawsze była miejscem, w którym przecinały się szlaki handlowe, mieszały kultury i rozgrywały polityczne targi. Dziś tę niezwykłą, ponad tysiącletnią historię można odnaleźć w zabytkach, zwyczajach i tradycjach.

Polskę można zwiedzać na wiele sposobów, na przykład podążając szlakami turystyczno-historycznymi. To nie tylko okazja do zwiedzenia muzeów i innych ciekawych obiektów, ale też do poznania lokalnych tradycji i zwyczajów ich mieszkańców. To też podróż przez niezwykłą różnorodność Polski. Miłośnicy średniowiecza powinni wyruszyć Szlakiem Zamków Gotyckich, który wiedzie przez Pomorze, Kaszuby, Warmię, Mazury i Połanie. Zobaczyć na nim można budow-

le krzyżackie, siedziby biskupów i inne obiekty związane z instytucją Kościoła. Wśród nich najbardziej znane to zamki krzyżackie w Malborku wpisany na światową listę Unesco, który jest nie tylko najlepiej zachowaną i najlepszą pamiatką po czasach panowania Krzyżaków na tych ziemiach. To też największa twierdza w Europie wybudowana w stylu gotyckim. Ciekawe są też zamki w Bytowie, Sztumie, Kapituły Pomorzańskiej w Kwidzynie, który jest w zasadzie kompleksem katedralno-zamko-

wym, czy najważniejszy zabytek Olsztyna – zamek Kapituły Warmińskiej, w którym zobaczyć można m.in. fragment tablicy astronomicznej autorstwa Mikołaja Kopernika. Wycieczka szlakiem to nie tylko zwiedzanie starych komnat, dziedzińców i spacerów wzdłuż murów obronnych. To także okazja do udziału w imprezach takich jak turnieje, kiermasze i jarmarki. Południe Polski można odkrywać na Szlaku Orlich Gniazd, który prowadzi przez Jurę Krakowsko-Częstochowską, na której trudno

dostępnych wzgórzach powstały w średniowieczu zamki i strażnice.

DAJ SIĘ POPROWADZIĆ PIASTOM

Wiek średni odkrywamy podążając śladami pierwszej dynastii polskich władców – mowa o Szlaku Piastowskim, który biegnie przez województwa wielkopolskie i kujawsko-pomorskie. Szlak podzielony jest na dwie trasy – ze wschodu na zachód i z północy na południe. Najważniejsze miejsca, które trzeba odwiedzić na tej pierwszej, to Poznań z Ostrowem Tumskim, Zamkiem Królewskim, czy Muzeum Archeologicznym, Gniezno z Archikatedrą Gnieźnieńską, Muzeum Początków Państwa Polskiego, Kruszwica z Mysią Wieżą i Kolegiatą św. Piotr i Pawła, Włocławek i Kowal, w którym znajduje się m.in. pomnik upamiętniający miejsce urodzenia Kazimierza Wielkiego – ostatniego władcy z dynastii Piastów. Na trasie wiodącej z północy na południe koniecznie trzeba zatrzymać się w Biskupinie, żeby zobaczyć Muzeum Archeologiczne, czy w Kaliszu z rezer-

watem archeologicznym. Przez Polskę przebiegał też Szlak Bursztynowy – to jedna z najstarszych w Europie dróg handlowych, która często porównywana jest z Jedwabnym Szlakiem. Leży na nim Gdańsk, uznawany za światową stolicę bursztynu. Do stolicy Pomorza każdego roku przyjeżdżają nie tylko turyści na wypoczynek i zwiedzanie, ale też przedstawiciele biznesu, by uczestniczyć w targach bursztynu i wyrobów jubilerskich.

CHOPIN, JAN PAWEŁ II I RZECZPOSPOLITA

Nasz kraj można też zwiedzać, podążając śladami wielkich Polaków, znanych na całym świecie. Taką postacią niewątpliwie był Fryderyk Chopin związany z Mazowszem. Wielbiciele jego muzyki nie odmówią sobie wizyty w Żelazowej Woli, gdzie się urodził i spędził pierwsze lata życia. Z kolei w Warszawie trzeba zobaczyć poświęcone mu muzeum, ale też miejsca, z którymi wiąże się jego wczesna młodość. Latem koniecznie trzeba wybrać się do Łazienek Królewskich, by posłuchać koncertów chopi-

nowskich w wykonaniu znanych i uznanych pianistów. Niewątpliwie wielką postacią był papież Jan Paweł II, który do Polski przyjeżdżał nie tylko z oficjalnymi wizytami, ale też na swój własny urlop. Poza tym, że uwielbiał chodzić po górach, kochał kajaki. Jeśli ktoś chciałby przemierzyć jedną z jego ulubionych tras, może wybrać się na Kanał Augustowski – Szlak Papieski. Bogatą historię i kulturę można odkrywać też smakując Polski. Przykładem połączenia szlaku historycznego i kulinarnego jest Wielki Gościniec Litewski, który w XVII i XVIII wieku uznawany był za jeden z najważniejszych traktów handlowych i pocztowych Rzeczypospolitej Obojga Narodów i łączył stolicę Polski ze stolicą Wielkiego Księstwa Litewskiego. Przemierzając go, odkrywamy nie tylko miejsca związane z wielkimi postaciami, zobaczymy ciekawe zabytki, ale też posmakujemy pysznej kuchni mazowieckiej, podlaskiej, żydowskiej i tatarskiej. W Polsce szlaków historycznych i kulturowych jest o wiele więcej. Opcji jest wiele, wystarczy wybrać tę najciekawszą dla siebie.

Dusznicki młyn papierniczy – perła dolnośląskich zabytków

Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju mieści się w najpiękniejszym pod względem architektonicznym młynie papierniczym w Europie. Jego początki datowane są na okres sprzed 1562 r. Obecnie jest to jedyny obiekt w Polsce, w którym od przeszło czterech stuleci, produkowany jest papier ręcznie czerpany. Dziś dusznicki młyn stoi przed szansą wpisania na listę światowego dziedzictwa kulturowego UNESCO.

W tym wyjątkowym miejscu, najmłodszy turyści mogą przenieść się w przeszłość i metodami opracowanymi jeszcze w średniowieczu zaczerpnąć własny arkusz papieru. Jest to niewątpliwie jedna z największych atrakcji muzeum, gdyż wyprodukowany samodzielnie papier z kwiatami czy listkami, zabierany jest na pamiątkę wizyty.

Muzeum Papiernictwa posiada kilka ekspozycji, w których główną rolę odgrywa papier, będący zarówno materiałem pisarskim czy drukarskim, jak też inspiracją dla artystów. Główną trasą zwiedzania muzeum jest historyczna ścieżka „Z papierem przez dwa tysiąclecia”, na której zwiedzającym towarzyszy audioprzewodnik opowiadający dzieje papieru i papiernictwa nie tylko w Polsce lecz i na świecie. Zwieńczeniem ścieżki jest historyczna czerpalnia, będąca sercem zabytkowego młyna papierniczego. Zwiedzający mogą również poznać historię polskich banknotów, odwiedzając multimedialną wystawę. Tu oprócz obejrzenia pieniędzy, w specjalnym urządzeniu można sprawdzić autentyczność własnych banknotów oraz podjąć próbę otwarcia muzealnego sejfów. Miłośników sztuki muzeum zabiera w podróż przez sale z niepowtarzalnymi ściennymi malowidłami – polichromiami, a także do Galerii Sztuki Papieru, gdzie stworzone z papieru dzieła znajdują swe zaszczytne miejsce.

Zapraszamy do telefonicznej rezerwacji pod numerem telefonu: 74 862 74 24
Szczegółowe informacje na stronie internetowej www.muzeumpapiernictwa.pl

Muzeum Papiernictwa
w Dusznikach-Zdroju

DOLNY
ŚLĄSK

INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
DOLNOŚLĄSKIEGO

Jesienny powrót wielkich wydarzeń

Jesienią Polska znów będzie rozbrzmiewać muzyką, zachwycać filmem i celebrować sztuki różne. Zgodnie z zapowiedziami organizatorów na ulice, sceny i parkiety powrócą duże wydarzenia, które na stałe wpisały się w kalendarz miast.

Jesień to czas, kiedy będzie można zakosztować wielkiej kultury, od tej popularnej aż po klasyczną. Po ponad rocznej przerwie spowodowanej pandemią koronawirusa, która uniemożliwiła realizację wielu imprez, mających już swoją wieloletnią tradycję, w tym roku organizatorzy ponownie planują zaprosić gości na koncerty muzyczne, festiwale filmowe i inne wydarzenia kulturalne. A wybierać faktycznie jest w czym. Zaraz po zakończeniu wakacji – 3 września będzie można posłuchać rodzimych artystów, którzy zaprezentują się na 58. Krajowym Festiwalu Polskiej Piosenki w Opolu w czasie koncertów „Debiuty” i „Premiery”. Odbędzie się też

koncert „Od Opolo do Opolo”, będzie można posłuchać piosenki literackiej, artyści będą wspominać także zmarłego w tym roku Krzysztofa Krawczyka. W czasie „Wielkich przebojów małego ekranu” artyści przypomną największe hity Telewizji Polskiej. Czwartego dnia festiwalu będzie poświęcony muzyce alternatywnej – w pierwszej części jubileuszom 35-lecia Tie Break i 10-lecia Luxtorpedy.

KLASYKA ZAWSZE W MODZIE

W tym samym dniu co festiwal w Opolu rozpocznie się Wratislavia Cantas, która potrwa do 12 września. Podczas koncertu inauguracyjnego, na którym wystąpi znakomita mezzosopranistka

Magdalena Kożena przy akompaniamencie NFM Filharmonii Wrocławskiej pod batutą Duncana Warda, będzie można odkryć związki między muzyką klasyczną a ludową. Tematem przewodnim tegorocznej edycji wydarzenia jest przekraczanie granic, które objawi się w czasie dwóch kolejnych koncertów. Zabrzmiały na nich Werther Gaetana Pugnaniego oraz Pierrot lunaire Arnolda Schönberga. W tym wypadku chodzi o relację między słowem mówionym a muzyką. Podczas festiwalu wystąpią Agata Zubel i Wolfgang Mitterer. Będzie można też posłuchać Quatuor Mosaiques, kwartetu smyczkowego grającego na instrumentach historycznych,

Muzeum Narodowe
w Poznaniu
Aleje Marcinkowskiego 9, 61-745 Poznań

8.08–24.10.2021

ABAKANOWICZ MAGDALENA ABAKANOWICZ MAGDALENA ABAKANOWICZ

kuratorka: Anna Borowiec
aranżacja wystawy Rafał Górczyński

Jesteśmy strukturami włóknistymi

M. ABAKANOWICZ

Organizatorzy:

Muzeum Narodowe
w Poznaniu

Uniwersytet Artystyczny
im. Magdaleny Abakanowicz
w Poznaniu

Partnerzy:

Fundacja Mary Magdaleny
Abakanowicz Koszmoskiej
i Jana Koszmoskiego

który wykona dzieła Ludwiga van Beethovena. Giulio Prandi i Coro e Orchestra Ghislieri z Pawii zaprezentują muzykę późnego baroku. Z kolei koncert pod batutą Pedra Memelsdorffa to rezultat jego badań nad XVIII-wieczną muzyką z Haiti, które wówczas należało do Francji. Miłośnicy muzyki klasycznej będą mogli wybierać spośród wielu innych koncertów zaplanowanych w tegorocznym programie wydarzenia. Pojawią się utwory Cipriana de Rore, Orlanda di Lasso, Luki Marenzia, Giovanniego de Macquie'a czy Michelangela Rossiego, którzy uznawani są za bardzo nowatorskich kompozytorów. Więcej szczegółów na stronie festiwalu.

DLA KOGO PLATYNOWY LEW

Miłośnicy polskiego kina z pewnością czekają z niecierpliwością na Festiwal Polskich Filmów Fabularnych, który odbędzie się w Gdyni od 20 do 25 września. To jedna z najstarszych imprez filmowych w Europie, która na szeroką skalę promuje polskich twórców filmowych. To właśnie tam każde-

go roku widzowie mogą jako pierwsi zobaczyć najnowsze produkcje, które powstały w naszym kraju. O Złote i Srebrne Lwy walczą debiutanci i laureaci międzynarodowych festiwalu filmowych. Wydarzenie składa się z trzech sekcji – Konkursu Głównego, Konkursu Filmów Krótkometrażowych i Konkursu Filmów Mikrobudżetowych, do tego odbywa się wiele imprez towarzyszących. Można oglądać dzieła klasyczne, które zostały poddane cyfrowej rekonstrukcji, dzieła przedwojenne, czy produkcje zagraniczne powstałe z udziałem polskich twórców. Organizatorzy pamiętają też o najmłodszych, to właśnie do nich skierowana jest impreza bogata w programy edukacyjne „Gdynia Dzieciom”. Jak zwykle wręczone zostaną Platynowe Lwy za dorobek życia i osiągnięcia artystyczne. Ponieważ na festiwal przybywają nie tylko fani kina, ale też twórcy, aktorzy, producenci i inni profesjonalści związani ze sztuką filmową, impreza jest też okazją do dyskusji i prelekcji, które odbywają się w czasie forów, konferencji, prezentacji i warszta-

tów. Wśród odbiorców nie brakuje studentów i uczniów, którzy są żywo zainteresowani kulturą.

SOPOT ROZBRZMIEWA JAZZEM

Tegoroczna edycja Sopot Jazz Festival odbędzie się w terminie 24–26 września 2021. Mowa o jednym z najstarszych festiwalu jazzowych w Polsce. To okazja, by posłuchać standardów i nowych aranżacji w wykonaniu znanych muzyków i debiutantów, którzy nie boją się improwizować przed publicznością. Przez lata kształtowany przez czołowych artystów polskiej i międzynarodowej sceny jazzowej, festiwal od zawsze wyróżniał się jakością, autentycznością i oryginalnością. Wydarzenie było też trampoliną do rozwoju kariery niejednego twórcy, o co szczególnie zabiegał Greg Osby, legendarny amerykański saksofonista, który był kuratorem wydarzenia w latach 2016–2018.

Festiwal jest z pewnością unikalną imprezą, co roku przyciągającą wielu miłośników tego gatunku muzyki. To cenne doświadczenie, na które warto

zarezerwować sobie czas. Natomiast 10 października będzie można podziwiać akrobacje cyrkowców – to właśnie wtedy do Gliwic przyjadą artyści, którzy zaprezentują się w czasie World Circus Festival. Ich pokazy czasem mrożą krew w żyłach, kiedy indziej wydają się przeczyć prawom fizyki, ale na pewno za każdym razem zachwycają.

Festiwal w Gliwicach będzie połączeniem widowiska cyrkowego z elementami teatru, doskonałą muzyką, a to wszystko w efektownej multimedialnej oprawie. Będzie można podziwiać artystów z najstynniejszych cyrków świata, między innymi z Cirque du Soleil, Flic Flac, czy Wielkiego Cyrku Moskiewskiego. Wraz z nimi szerokiej publiczności zaprezentuje się osiemdziesięciu tancerzy, akrobatów, łyżwiarzy, którzy wykonają niesamowite układy choreograficzne prezentowane w ponad dwustu kostiumach, jakie powstają specjalnie na potrzeby tego wydarzenia. Będzie można zobaczyć pokaz kaskaderów cyrkowych wykonujących akrobacje na motocy-

klach, taniec w kielichu, rolkarzy wirujących na platformie, pokazy akrobacji na trapezach, chodzenie po linie zawieszonych kilkanaście metrów nad ziemią i występy akrobatów. Artyści będą walczyć o tytuł najlepszego, a zwycięzca zostanie uhonorowany statuetką Kryształowego Księżyca. Wzorem dla World Circus Festival jest Międzynarodowy Festiwal Cyrkowy w Monte Carlo.

Na koniec wspomnijmy jeszcze o jednym wydarzeniu – o Międzynarodowym Festiwalu Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych Eneka Camerimage, który odbędzie się w listopadzie w Toruniu. Od 13 do 20 listopada zaprezentowana zostanie sztuka autorów zdjęć filmowych. Jak twierdzą organizatorzy wydarzenia, w znacznym stopniu przyczynia się ono do podniesienia prestiżu operatorów zdjęć filmowych. Do tej pory w wielu krajach, w tym w Polsce, ich praca była traktowana w kategoriach technicznych, tymczasem operator jest przecież artystą, który współtworzy wizualną stronę filmu.

Na festiwalu wręczane są nagrody za najznakomitsze dokonania w tej dziedzinie, ale EnekaCamerimage to także znakomite forum nie tylko dla prezentacji, ale i dyskusji na temat przyszłości sztuki filmowej.

W Polsce co roku odbywają się dziesiątki dużych wydarzeń, a ofertę kulturalną uzupełniają mniejsze imprezy, co nie oznacza, że nie pojawiają się na nich artyści światowego formatu. Mowa o koncertach największych gwiazd muzyki popularnej, klasycznej, występach tancerzy, czy pokazach baletowych w wykonaniu artystów z Polski i zagranicy. W każdym większym mieście można korzystać też z bogatej oferty teatrów, filharmonii i kin, także tych, które propagują mniej komercyjne produkcje o wielkich walorach artystycznych. W czasie pandemii programy były mocno ograniczone, a część imprez nie mogła się odbyć.

W tym roku wszyscy mają nadzieję, że uda się zrealizować plany, bo na spotkania z wielką sztuką czekają setki tysięcy fanów w całym kraju.

ZAPRASZAMY DO MUZEUM TWIERDZY TORUŃ

(ul. Wały Generała Sikorskiego 23/25)

Muzeum Twierdzy Toruń to otwarty w lutym br., najmłodszy oddział Muzeum Okręgowego w Toruniu. W salach dawnych koszar przygotowano wystawę, która za pomocą plansz, makiet, dioram i urządzeń multimedialnych przybliża zwiedzającym wielowiekową historię fortyfikacji Torunia oraz wszelkie aspekty z nią związane. Ekspozycję uzupełniają cenne eksponaty m.in. przewoźna wieża pancerna czy też broń będąca na wyposażeniu żołnierzy stacjonujących w mieście. W poszczególnych salach można zapoznać się z kolejnymi etapami powstawania i funkcjonowania Twierdzy Toruń, od średniowiecza, poprzez czasy nowożytne, wiek XIX aż do końca II wojny światowej. **Bezpłatny wstęp w każdą środę!**

www.muzeum.torun.pl

Muzeum Okręgowe w Toruniu jest samorządową instytucją kultury, której organem założycielskim jest Gmina Miasta Toruń.

Miasto Toruń

muzeum@muzeum.torun.pl

[www.facebook.com www](https://www.facebook.com/www)

www.twitter.com/MuzeumTorun

www.instagram.com/muzeum_torun_okregowe

Nad morze, ale nie na plażę

Polacy kochają Bałtyk – świadczą o tym tłumy urlopowiczów wypoczywające każdego roku nad polskim morzem. Ale będąc na wybrzeżu, warto zarezerwować sobie czas na zwiedzanie. Na przykład, kiedy pogoda spleta nam figla.

Pomorze to jeden z najchętniej odwiedzanych regionów Polski. Piaszczyste plaże kuszą rodziny z dziećmi, które nawet przy dobrej pogodzie odważniej niż dorośli kąpią się w chłodnym Bałtyku. Co jednak, kiedy aura nas (nie) zaskoczy i nagle zrobi się zimno? Najlepiej wyruszyć na wycieczkę.

GDAŃSK JEST ZAWSZE FAJNY

Jeśli jesteś w okolicach Trójmiasta, pomysłów na zagospodarowanie czasu jest naprawdę wiele. Zacznijmy od

Gdańska – w okresie wakacji tradycyjnie organizowany jest Jarmark Dominikański – w tym roku od 25 lipca do 15 sierpnia. To nie tylko targ w średniowiecznym stylu, ale też pokazy artystów-rzemieślników i wiele innych imprez towarzyszących. Nawiązując do wieków średnich, nie można odmówić sobie spaceru do miejsc, które z tym okresem historii są związane. Przejdźmy się nad Motławą do Żurawia – budynku z XV w., który był dźwigiem portowym. Napędzany siłą ludzkich mięśni

górny dźwig pozwalał na podniesienie dwutonowego ciężaru na 27 m, a dolny nawet czterech ton na wysokość 11 m. Spod Żurawia można przepłynąć się promem na drugą stronę rzeki do muzeum – trzech spichlerzy na Ołowiance, gdzie prezentowane jest malarstwo w stylu marynistycznym i wyposażenie dawnych statków. Cumuje tam również statek-muzeum „Soldek”, który był pierwszą dalekomorską jednostką, jaka powstała w polskiej stoczni po II wojnie światowej. Centrum Gdańska

kryje wiele innych zabytków. Koniecznie trzeba przejść ul. Długą i Mariacką, które przypominają dawne czasy, od gotyku, przez renesans, aż po barok. Natomiast w „zielonej” dzielnicy miasta – Oliwie, warto wybrać się do katedry, w której zobaczymy słynne organy. Spacer po oliwskim parku to natomiast zwiedzanie galerii na otwartym powietrzu. Zobaczymy tam rzeźby gdańskich artystów.

Z GDYNI W DALEKI ŚWIAT

Kolejne z trójmiejskich miast to Sopot – znany kurort i uzdrowisko. Turyści ciągną przede wszystkim na molo, które jest najdłuższą tego typu konstrukcją drewnianą w Europie. Obowiązkowym punktem programu jest spacer po deptaku, czyli ul. Bohaterów Monte Cassino. Znajdują się tam nie tylko sklepy, restauracje i kawiarnie, ale też ciekawe przykłady sztuki architektonicznej – choćby Krzywy Domek. Na koniec wspomnijmy o Gdyni, która jest ważnym portem przeładunkowym i pasażerskim. Warto odwiedzić tamtejsze Muzeum Oceanograficzne i Akwarium Morskie, zobaczyć okręt wojenny Błyskawica i jacht Dar

Pomorza i wybrać się do Centrum Nauki Eksperyment. Interesujące jest także Muzeum Emigracji, które znajduje się w porcie – to właśnie stamtąd wypływały transatlantyki z tysiącami Polaków podróżujących za granicę.

NAJWIĘKSZY KRYSZTAŁ

Jeśli wybieramy się do zachodniej części wybrzeża, np. na Wolin, zaplanujmy wizytę w skansenie w Reclawiu. Prowadzi go Stowarzyszenie Centrum Słowian i Wikingów, które co roku organizuje też Festiwal Wikingów. To niezwykła atrakcja dla wszystkich, dla dzieci dodatkowo lekcja historii podana w interesującym sposób. Będąc w Ustce, warto zatrzymać się w Muzeum Chleba. Prezentowane są tam maszyny z XVII wieku wykorzystywane do jego wypieku, zobaczymy nawet jedną z pierwszych lodówek sprzed ery prądu. Ustka to także Muzeum Mineraliów, a w nim największy kryształ górski w Polsce i odlew szkieletu dinozaura. Jeśli wakacje spędzamy w Kołobrzegu, także musimy zaplanować trochę czasu poza plażą. Miłośnicy militariów nie odmówią sobie wizyty

w Muzeum Oręża Polskiego, które może poszczycić się najbogatszą w Polsce kolekcją mundurów wojskowych, także z czasów I i II wojny światowej. Trzeba też odwiedzić Skansen Morski, w którym zobaczymy historyczne statki i różne ich elementy. Warto wybrać się też do centrum miasta, gdzie zobaczymy piękne renesansowe kamieniczki. Architektonicznie ciekawy jest też Ratusz Miejski – neogotycki budynek wzorowany na średniowiecznych zamkach obronnych.

Jeśli wypoczywamy na Pobrzeżu Szczecińskim, w Rewalu lub jego okolicach, wybierzmy się do Trzęsacza. Powstało tam Multimedialne Muzeum na Klifie. Nie zobaczymy tam typowych dla tego typu instytucji ekspozycji, zwiedzających urzekają pokazy multimedialne, które są oparte na grze światła i dźwięku. Polskie wybrzeże kusi atrakcjami – to nie tylko piękna plaża i coraz lepszej jakości hotele, to też całe mnóstwo ciekawych miejsc, w których można odkrywać historię, podziwiać dzieła artystów dawnych i współczesnych, a przede wszystkim świetnie się bawić.

Zapraszamy do zwiedzania zamku w Olsztynie

Zamek w Olsztynie k. Częstochowy należy do najlepiej rozpoznawalnych warowni **na Szlaku Orlich Gniazd**. Położony jest na **Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej**, która potocznie zwana jest po prostu Jurą i stanowi fragment rozległej Wyżyny Śląsko-Krakowskiej. Zamek Olsztyn jest jednym z największych i najbardziej efektywnych obiektów obronnych Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Wzniesiony w drugiej połowie XIII stulecia, przez ponad 300 lat był najważniejszym punktem oporu północno-zachodniej Małopolski. Wokół zamku w Olsztynie krąży wiele legend m. in. **O duchu Maćka Borkowica** wojewody poznańskiego, skazanego na śmierć głodową w lochach pod główną wieżą zamku olsztyńskiego, **o psie mówiącym ludzkim głosem, o płaczącym dziecku w wieżach wiezory** – nawiązująca do śmierci syna Kacpra Karlińskiego w czasie oblężenia zamku w 1587 roku. Zwiedzanie zamku to świetny sposób na aktywny wypoczynek, zabawę i naukę w jednym dla dorosłych i dzieci. Zamek można zwiedzać indywidualnie, grupowo – również z przewodnikiem. Plan zwiedzania Zamku Olsztyn: podmacze, wieża sołtysia, kuźnia, baszta przy bramie głównej, brama główna, baszta studzienna, zabudowa z XV i XVI w., wieża cylindryczna. W pobliżu Zamku Olsztyn znajdują się również Sokole Góry – największy rezerwat przyrody znajdujący się na terenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej.

Sokole Góry składają się z dziesięciu kopulastych wzniesień i skalistych masywów, tworzących rodzaj gniazda górskiego, wzniesionego przeciętnie ok. 100 m nad okoliczny teren (ok. 400 m n.p.m.). W Sokolich Górach znajduje się kilkanaście jaskiń, z których najstynniejsza to jaskinia: Maurycyego, Pod Sokolą Górą, Studnisko, Olsztyńska, Wszystkich Świętych i Korolowa.

Na zamku w Olsztynie organizowane są cykliczne imprezy masowe takie jak Juromania – Święto Szlaku Orlich Gniazd, Turniej o Szablę Starosty Olsztyńskiego, Festiwal Disco Polo jak również inne imprezy np. Jurajskie Zawody Balonowe.

Obecnie trwają prace renowacyjne na terenie zamku w czasie których archeolodzy dokonali ciekawych odkryć. Został odkryty system tuneli i podziemnych komór w jaskini Zamkowej Dolnej. Odnaleziono również **ponad 200 różnych narzędzi używanych przez neandertalczyków**.

Zapraszamy na naszą stronę internetową – www.zamekolsztyn.pl – gdzie znajduje się o wiele więcej informacji dotyczących zamku w Olsztynie.

Serdecznie zachęcamy do odwiedzenia zamku w Olsztynie i okolicznych terenów.

Wykorzystaj pogodę na zwiedzanie

Kiedy pogoda sprzyja spacerowaniu, to znak, że nadszedł czas „zwiedzania pod chmurką”. W Polsce wiele jest instytucji kultury, które przynajmniej część swoich zasobów prezentują na wolnym powietrzu. To idealna propozycja dla rodzin z dziećmi.

Najsłynniejsze w Polsce wykopaliska i najbardziej znany w Europie Środkowej rezerwat archeologiczny znajdziemy w Biskupinie. To muzeum, w którym zobaczymy prehistoryczne osady, które zostały zrekonstruowane do pełnych wymiarów. Chodzi o trzy ekspozycje tego typu: in situ – to osada pierwszych rolników, gdzie uwagę zwracają tzw. długie domy sprzed 6 tys. lat, kolejna to lużycka sięgająca epoki brązu sprzed 2,7 tys. lat, trzecia pokazuje, jak żyli ludzie we wczesnym średniowieczu (X/XI wiek). Muzeum Archeologiczne w Biskupinie to nie tylko eksponaty, ale też instytucja, która zajmuje się archeologią doświadczalną. Co roku organizowany jest Festyn Archeologiczny – to świetna okazja, by na własne oczy przekonać się, jak żyło się przed tysiącami lat na obecnych

ziemiach polskich. Równie ciekawe jest Muzeum Wsi Kieleckiej – Park Etnograficzny w Tokarni. Na rozległym terenie, w otoczeniu lasów, stoi ponad 80 zabytkowych budynków drewnianych, które powstawały od XVII do XX wieku. Można zobaczyć tam wiejskie chałupy, spichlerze, młyny, poczuć się jak pan na włościach zwiedzając dwór, odwiedzić dom lekarza, aptekę z XIX wieku i zajrzeć do zagród, w których mieszkaly zwierzęta gospodarskie. Muzeum zwiedza się nie tylko spacerując między obiektami – wiele z nich zostało udostępnionych gościom. Na terenie skansenu znajduje się konsekrowany kościół, w którym można nawet wziąć ślub.

Z WIZYTĄ U GÓRNIKA

Nieco innego charakter ma kolonia Ficinus – to zabytkowe osiedle robotnicze

przy ul. Kubiny w Rudzie Śląskiej-Wirku. Obiekt znajduje się na Śląskim Szlaku Zabytków Techniki. Chodzi o miejsce założone przez bytomsko-siemianowicką linię rodziny Henckel von Donnersmarck w latach 1860–67 dla pracowników kopalni Gottessegen. Nazwa Ficinus pochodzi od nazwiska radcy górniczego i dyrektora generalnego dóbr hrabiego Henckel von Donnersmarck – Georga Ficinusa, który zainicjował budowę tej kolonii. Tworzy ją 16 budynków, w których znajdowały się po cztery mieszkania. Składały się na nie przedsionek, kuchnia i mały pokój. Jak na czas, w którym powstały, miały stosunkowo wysoki standard. W drugiej połowie XIX wieku dominowała bowiem zabudowa drewniana w stylu typowych wiejskich chat. Osiedle miało wiejsko-przemysłowy charakter – za budynkami

Odkrywaj SOPOT

2-8 sierpnia	Konkurs na interpretację piosenek Agnieszki Osieckiej „Pamiętajmy o Osieckiej”
6-8 sierpnia	XXV Sopot Molo Jazz Festival
7 sierpnia	BrassWood Fest vol. 0,1
13-15 sierpnia	Wyścig górski
20-22 sierpnia	Sopot Top of the Top Festival
19-22 sierpnia	Festiwal Literacki Sopot
21-28 sierpnia	X Festiwal Teatru Dokumentalnego i Rezydencja Artystyczna Sopot Non-Fiction
29 sierpnia	Grand Prix Sopotu im. J. Sidły
2-5 września	Międzynarodowe Zawody WKKW
3-19 września	Festiwal Fotografii „W Ramach Sopotu”
5 września	„Sopocki pejzaż przywoływany” – performatywna instalacja audiowizualna
24-26 września	Sopot Jazz Festival
24-26 września	Open Source Art Festival

Więcej szczegółów: www.kalendarz.sopot.pl

NATURALNIE

Sopot

KULTURALNY

stały zabudowania gospodarcze, w których hodowane były drobne zwierzęta domowe, znajdowały się również niewielkie pola uprawne. Budynek nie przypominają tradycyjnych śląskich familków – zostały zbudowane z naturalnego piaskowca wydobywanego w okolicznych kamieniołomach. Dziś jego głównymi atrakcjami jest, poza wspomnianą unikatową zabudową, brukowana ulica, która tworzy historyczny deptak. Obiekt zwiedza się nie tylko na zewnątrz, można również zajrzeć do środka, by przekonać się, jak wyglądała dawna śląska kuchnia. Na terenie kolonii znajduje się również galeria wyjątkowych postaci związanych z Rudą Śląską.

PAROWOZEM PO PRZYGODĘ

W Wolsztynie, w zachodniej części Polski znajduje się wyjątkowa parowozownia. Dlaczego wyjątkowa? Bo to jedyne miejsce tego typu w Europie, a być może nawet i na świecie, w którym w dalszym ciągu działa lokomotywnia. Prawie codziennie wyjeżdżają z niej parowozy, które obsługują pociągi pasażerskie kursujące na trasach z Wolsztyna do

Poznania, Leszna lub Zbąszynka. Można tam również podejrzeć pracowników warsztatów, zobaczyć urządzenia i maszyny wykorzystywane do utrzymania i naprawy parowozów. I choć obiekt ten zwiedza się jak muzeum, w rzeczywistości to działająca instytucja, której uroku dodają huk parowozów i ciepło buchającej pary. Wizytę warto połączyć z przejazdem pociągiem – będzie to na pewno nie lada atrakcja dla dzieci. Miłośnicy kolei powinni wybrać się też do Kościerzyny na Kaszubach – tu co prawda nie zobaczymy kłębów pary wydobywającej się z lokomotyw, ale za to czeka na nas wiele ciekawych obiektów. Ekspozycji poświęconych pociągom można szukać też w miastach, choćby w Warszawie, gdzie na terenie dawnego dworca kolejowego znajduje się Stacja Kolej z największymi zbiorami taboru kolejowego w Polsce.

JEŚĆ JAK PREZYDENT

Pozostając w przemysłowych klimatach, przenosimy się ponownie na Śląsk, do Chorzowa. Na wspomnianym szlaku poświęconym technice znajdu-

je się kompleks Szytgarka – to zespół zabytkowych obiektów na terenie dawnej kopalni „Prezydent”. Góruje nad nim Wieża Wyciągowa Szybu Prezydent, która wzbija się na wysokość 42 m. Kiedy powstawała, była jedną z najnowocześniejszych w Europie. Zbudowana z żelbetonu, jest wieżą zastrzałową. Na terenie obiektu znajdują się też miejsca spotkań – chodzi na przykład o elegancką restaurację „Prezydent”, w której można spróbować typowych dań kuchni śląskiej. Została ona urządzona w byłej kantine dla inżynierów i szytgarów. W okresie międzywojennym bywali tam m.in. prezydenci Stanisław Wojciechowski i Ignacy Mościcki, czy działacz górnośląski Wojciech Korfanty. W stylu retro zaaranżowana została Kawiarnia pod Wieżą, można też zamieszkać w Pensjonacie pod Wieżą. Na terenie obiektu znajdują się wystawy stałe: „Gruba Bluesa” to miejsce spotkania wokół muzyki i kulturowych tradycji Śląska. Zaprezentowane zostały tam dokumenty i pamiątki po twórcach śląskiej muzyki rockowej, bluesowej i jazzowej.

MUZEUM
ZIEMIAŃSTWA
W DOBRZYCY
Zespół Pałacowo-Parkowy

GDZIE HISTORIA SPOTYKA SIĘ Z NATURĄ

Wakacje są doskonałym czasem na odwiedzenie Założenia Pałacowo-Parkowego w Dobrzycy. Nasi goście poznają historię zapisaną w murach okazałego pałacu, a także odpoczną w urokliwych zakątkach dobrzyckiego parku przy aromatycznej kawie z muzealnej kawiarni. Muzeum zaplanowało wydarzenia plenerowe, które zachwycą pasjonatów muzyki, a najnowsza wystawa czasowa przybliży styl dawnych epok.

Zespół Pałacowo-Parkowy przez wielu nazywany jest „Wielkopolskimi Łazienkami”. Centrum założenia stanowi pięknie odrestaurowany XVIII-wieczny pałac, wybudowany przez czołowego architekta doby klasycyzmu Stanisława Zawadzkiego. Pałacowe wnętrza ozdobione są

zachowanym niemal w komplecie światowej klasy malarstwem ściennym i sztukateriami wykonanymi przez najznamienitszych artystów z dworu królewskiego. Rezydencja powstała na zlecenie gen. Augustyna Gorzeńskiego, współpracownika króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.

Pałac otacza malowniczy park w stylu angielskim. Był on jednym z pierwszych w Wielkopolsce parków krajobrazowych. Liczne pawilony ogrodowe, również utrzymane są w stylu klasycystycznym, m.in. Monopter na wyspie – ulubiony punkt widokowy wszystkich miłośników fotografii czy Panteon wzorowany na swoim rzymskim odpowiedniku. Wśród urozmaiconej parkowej roślinności możemy znaleźć ponad trzydzieści pomników przyrody, w tym jeden z największych w Europie platanów klonolistnych i najstarszy w Europie klon polny z ok. 1680 r.

ZAPRASZAMY

Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy
Zespół Pałacowo-Parkowy
ul. Pleszewska 5a, 63-330 Dobrzyca
(woj. Wielkopolskie)

CzasNaKulturę 2021

PLANOWANE WYDARZENIA NA POMORZU ZACHODNIM

Stettin/Szczecin – jedna historia

Ta wystawa to opowieść o jednym Stettinie/Szczecinie – tym przed- i powojennym, takim, który łączy polską i niemiecką historię miasta w jedną, acz złożoną z niezliczonych doświadczeń całość. To prezentacja wyboru niemieckich i polskich dzieł z XIX i XX wieku, stanowiąca dobrą reprezentację szczecińskiej kolekcji, bowiem obejmuje te okoliczności, które najlepiej oddają kluczowe meandry historii miasta i muzeum.

Wystawa czynna do 14 listopada 2021 roku.

Ukryte znaczenia oraz Materia światła

Po kilku latach przerwy związanej z remontem sal wystawowych w ramach wspólnego projektu wraz z Pommersches Landesmuseum w Greifswaldzie „Wspólne dziedzictwo, wspólna przyszłość”, dofinansowanego z programu Interreg VA, znów będzie można podziwiać największe skarby kolekcji szczecińskiego muzeum.

Nowa wystawa stała „Materia światła. Galeria sztuki średniowiecznej” poświęcona będzie sztuce i kulturze średniowiecznej Pomorza Zachodniego. Powrócą Krucyfiks Kamieński, rzeźbione kolumny z klasztoru w Kolbaczu czy Poliptyk Stargardzki. Druga z wystaw stałych powstałych w ramach tego to „Ukryte znaczenia. Sztuka na Pomorzu w XVI–XVII wieku”. Będzie można tu oglądać sztukę renesansu i baroku z terenów Pomorza w kontekście dzieł powstałych w innych częściach Europy.

Otwarcie wystaw jest planowane na koniec września 2021 roku.

Więcej informacji o aktualnych wystawach stałych i czasowych: www.muzeum.szczecin.pl

Książnica Pomorska
im. Stanisława Staszica
w Szczecinie

„LexICON” – wystawa plakatu Lexa Drewińskiego 1–30 września 2021

Prof. dr hab. Lex Drewiński, wybitny grafik, plakacista, nauczyciel akademicki, kierownik Pracowni Multimedialnego Projektowania Graficznego w Akademii Sztuki w Szczecinie prezentuje prace z serii „LexICON”. Po połączeniu słów „Lex” (imię artysty) i „Icon” (symbol, obraz, znak itp.) powstał „LexICON”, który nieprzypadkowo kojarzy się ze słowem „lexicon” czyli leksykon. 26 czarno-białych piktogramów odpowiada liczbie liter alfabetu łacińskiego, grafi-

ki te bazują na powszechnie znanej uproszczonej sylwetce człowieka, będącej punktem wyjścia dla zobrazowania haseł od A do Z.

Festiwal Czytania „Odkrywczy Wyobraźni” 26–28 listopada 2021

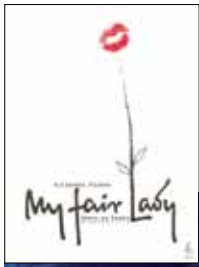
W listopadowy weekend Książnica Pomorska zaprasza po raz kolejny do Odkrywania Wyobraźni podczas Festiwalu Czytania. Na program Festiwalu złożą się tradycyjnie: interpretacje utworów literackich przez znanych i lubianych aktorów i lektorów, spotkania z uznanymi pisarzami, spektakle teatralne, a także czytania i warsztaty dla dzieci.

Więcej informacji
o aktualnych wydarzeniach:
www.ksiaznica.szczecin.pl

CzasNaKulturę 2021

PLANOWANE WYDARZENIA NA POMORZU ZACHODNIM

My Fair Lady **Allan Jay Lerner, Frederick Loeve** **Premiera: 13.11.2021**

Wielki musicalowy hit powraca na deski Opery na Zamku!

My Fair Lady kojarzy się z dobrą i wciągającą rozrywką. Spektakl niezmiennie uwodzi widzów na całym świecie. To klasyka gatunku, ciesząca się niestabnącą popularnością ze względu na wyśmienitą muzykę i uznany pierwowzór – sztukę Pigmaliion. Dramat George'a Bernarda Shawa w wersji musicalowej, powróci do Opery na Zamku po blisko 20 latach przerwy (...). Miejscem akcji jest Londyn, zachowujący niektóre realia z 1912 roku, ale mogący jednocześnie stanowić wiarygodne tło do odzwierciedlenia współczesnych zagadnień i postaw.

Historia bezpardonowego i egocentrycznego profesora Henry'ego Higginsa, opowiedziana tu z punktu widzenia trzech kobiet: jego matki, gospodyni – pani Perce i uczennicy Elizy Doolittle, zmuszonych dzielić z nim losy, daje możliwość nowego odczytania tej znanej nam wszystkim historii.

A wszystko to niepozabawione rozśpiewanego i roztańczonego musicalowego uroku, cynicznego angielskiego humoru, wspaniałych aktorskich kreacji, oraz wielu okazji do przeżycia prawdziwych emocji i wzruszeń. Jakub Szydłowski, reżyser proj. plakatu Ryszard Kaja

Więcej informacji o wydarzeniach na stronie www.opera.szczecin.pl

Pomorzanie Zachodnie Inspiruje

Morskie Centrum Nauki, okręt, który na stałe zacumuje na nabrzeżu starówka w Szczecinie

Morskie Centrum Nauki im. prof. Jerzego Stelmacha będzie multimedialną placówką naukowo-edukacyjną poświęconą m.in. żegludze i szkutnictwu oraz jego historii na Bałtyku. Będzie wyposażona w wystawę stałą, zawierającą interaktywne elementy nauki i techniki. W MCN znajdzie się łącznie ponad 200 eksponatów związanych z morzem i wodą. Dodatkowo będą funkcjonowały 3 pracownie: biologiczno-chemiczna, fizyczno-mechatroniczna

i modelarnia, planetarium i ogólnodostępny taras. Budynek Centrum swoim kształtem będzie przypominać bryłę statku o wysokości 14 metrów, z tarasem widokowym na dachu. Za koncepcję architektoniczną odpowiada pracownia Piotra Płaskowickiego. Inżynierem kontraktu jest szczecińska firma PM Services. Finałnie Morskie Centrum Nauki będzie miało powierzchnię całkowitą ponad 10 tys. m². Sama kubatura budynku stanowić będzie 49 tys. m³, przy wysokości 14 m i długości 122 m. Obiekt będzie składał się z 3 naziemnych kondygnacji, piętra technicznego oraz szatni znajdującej się w podziemnej części.

Model Morskiego Centrum Nauki

Piękne widoki z platformy widokowej w Widuchowej. Zobaczcie!

Słowińska Góra to najwyższe (72,6 m) ze wzgórz morenowych znajdujących się na północ od Widuchowej. Doskonale widać z niego rozwidlenie rzeki, czyli miejsce, gdzie zaczyna się Międzyodrze. Panorama jest zachwycająca, dlatego tam zbudowana została dwupoziomowa platforma widokowa. Efektowna konstrukcja w formie pierścienia ma 10 metrów wysokości. Na górny taras z dwóch stron prowadzą schody. Na dolnym zaplanowano przestrzeń odpoczynku z ławkami ustawionymi po okręgu. Platforma widokowa na Sł-

wańskiej Górze powstała w ramach projektu INTERREG V A „Zrównoważona turystyka wodna w unikalnej Dolinie Dolnej Odry”, dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Jego celem jest przybliżenie mieszkańcom i turystom wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych regionu.

Most rowerowy w Siekierkach

Stalowa konstrukcja została odrestaurowana. Na pierwszym przęśle, od strony wyspy, posadowiono efektowną platformę widokową. Przygotowano miejsca odpoczynku z ławkami i stojakami na rowery, nowoczesne oznakowanie, pulpity edukacyjne m.in. z archiwalnymi zdjęciami mostu, a także ciekawostkami przyrodniczymi. Płyta konstrukcyjna kładki rowerowej jest wykonana ze specjalnych płyt kompozytowych o wysokiej odporności na trudne warunki atmosferyczne. Chropowata nawierzchnia gwarantuje przyczepność, białe pasy na krawędziach i odbłaski na elementach konstrukcji – zwiększają bezpieczeństwo po zmroku. Na polsko-niemieckiej granicy wyznaczono „kilometr zero”, czyli początek Trasy Pojezierzy Zachodnich, najdłuższej велоstrady w regionie.

Teatr Polski w Szczecinie

Teatr Polski w Szczecinie zostanie przebudowany i rozbudowany. Przebudowa obejmie m.in. przywrócenie pierwotnego wyglądu teatru, wybudowanego w latach 1928–1929 według projektu architekta A. Tesmachera oraz metamorfozę trzonu budynku.

W przebudowanym obiekcie znajdzie się scena główna na 610 miejsc, scena teatru szekspirowskiego na 320 miejsc, sala kabaretowa na 80 miejsc, wielofunkcyjna sala prób, scena eksperymentalna ze zmienną liczbą miejsc siedzących, garderoby, magazyny na teatralne rekwizyty, pomieszczenia służbowe. Zostanie także zagospodarowany teren wokół Teatru Polskiego. W ramach rozbudowy powstanie zupełnie nowa część kompleksu teatralnego. Będzie to konstrukcja żelbetonowa, a w strukturze obiektu szeroko wykorzystane zostaną szkło – ściany osłonowe, świetliki i drzwi wejściowe będą przeszklone. Inwestycja pozwoli na maksymalne wpisanie nowego budynku w rzeźbę terenu. Nowe sceny teatralne będą pierwszymi profesjonalnymi scenami dramatycznymi w Szczecinie.

Ruszamy w Polskę po wielką sztukę

Dzieła największych światowych artystów można odnaleźć także w polskich muzeach. Najbardziej znane to z pewnością „Dama z gronostajem” autorstwa Leonardo da Vinci, ale też „Sąd Ostateczny” niderlandzkiego artysty Hansa Memlinga.

Dwie wojny światowe, które przetoczyły się przez Polskę, spowodowały, że wiele cennych dzieł wielkich artystów zostało skradzionych i wywiezionych za granicę. To właśnie dlatego w muzealnych kolekcjach nie znajdziemy tylu cennych eksponatów co w Paryżu czy w St. Petersburgu. Nie oznacza to jednak, że nasze instytucje kultury nie mają się czym pochwalić.

Z pewnością najcenniejszym dziełem znajdującym się w Polsce jest „Dama z gronostajem”, namalowana przez Leonardo da Vinci – dziś własność Muzeum Książąt Czartoryskich w Krakowie. Obraz, uznawany za jeden z najlepszych, jakie stworzył da Vinci, kupił w 1800 roku książę Adam Jerzy Czartoryski. Tytułowa dama to Cecylia Gallerani, kochanka księcia Sforzy, która trzyma na rękach gronostaja. Obraz zawiera wiele ukrytych symboli, choćby wspomniane zwierzę, które odwołuje się do nazwiska modelki – „galée” po grecku to właśnie gronostaj.

Pozostając przy malarstwie, nie można nie wspomnieć o „Sądzie Ostatecznym” pędzla niderlandzkiego artysty Hansa Memlinga. Ciekawe są dzieje tego obrazu, który w 1473 roku miał dopłynąć do Włoch, ale został skradziony w czasie napadu okrętu „Piotr z Gdańska” – tym sposobem znalazł się w gdańskim kościele Najświętszej Marii Panny. Później trafił do Luwru, a następnie do Berlina – do Gdańska powrócił w 1817 roku, by znów zawędrować za granicę. Tym razem do Ermitażu. Ostatecznie został przywieziony do naszego kraju w 1958 roku i dziś oglądać go można w Muzeum Narodowym

w Gdańsku. Z kolei w Muzeum Diecezjalnym w Siedlcach zobaczyć można „Ekstazę św. Franciszka” autorstwa El Greco. Obraz pochodzi z drugiej połowy XVI wieku i jest typowym przykładem warsztatu genialnego hiszpańskiego twórcy. Kolejnym przykładem wspaniałego malarstwa jest „Panorama Raclawicka” – gigantyczny obraz o wymiarach 114 m na 15 m przedstawiający bitwę pod Raclawicami, którą malowali wspólnie Wojciech Kossak i Jan Styka. Wystawiony jest w Rotundzie Panoramy Raclawickiej we Wrocławiu. W Muzeum Narodowym w Warszawie warto zatrzymać się dłużej przy co najmniej dwóch dziełach. Mowa o „Żydówce z pomarańczami”, nazywanej popularnie „Pomarańczarką” autorstwa Aleksandra Gierymskiego i o „Bitwie pod Grunwaldem” Jana Matejki. To pierwsze dzieło

zaginięło w czasie II wojny światowej i zostało odnalezione dopiero w 2010 roku na aukcji w Niemczech. W Polsce można je oglądać od 2011 roku. To drugie jest niemal fotograficznym zapisem wielkiej bitwy, jaką wojska polskie i litewskie stoczyły z zakonem krzyżackim.

Wielka sztuka to nie tylko malarstwo, ale też dzieła tworzone w innych technikach. Będąc w Krakowie nie można nie zobaczyć ołtarza Wita Stwosza w Kościele Mariackim, na który składa się ponad 200 rzeźb, a w Gnieźnie drzwi tamtejszej katedry, które są niezwykle cennym i rzadkim przykładem sztuki ludwisarskiej w Europie. Przedstawiono na nich 18 scen z życia św. Wojciecha. Ich autor jest nieznan, prawdopodobnie zostały wykonane za czasów panowania Mieszka III Starego.

Kulturalna Gmina Kartuzy

■ Zapraszamy do pełnej uroki Gminy Kartuzy, położonej 30 kilometrów od Gdańska. **Kartuzy – stolica Kaszub** z racji swojego centralnego położenia są doskonałym miejscem do rozpoczęcia wędrowki po regionie. Swoje korzenie wywodzą z XIV wieku i fundacji dla Zakonu Kartuzów dokonanej przez szlachcica Jana z Rusocina. Gminę Kartuzy wyróżnia dbałość mieszkańców o zachowanie i upowszechnienie kaszubskiej kultury. Zespoły folklorystyczne, gawędziarze, rękodzieło twórców, kaszubski strój, kuchnia regionalna, tabaka, gościnni mieszkańcy to wszystko tworzy niezapomniany klimat gminy.

Kartuzy w ciągu ponad 90 lat bycia miastem stały się centrum nie tylko administracyjnym, ale i kulturowym środkowych Kaszub. Ochrona i promocja lokalnego dziedzictwa kulturowego, umożliwienie mieszkańcom uczestniczenia w kulturze to jedne z priorytetowych działań podejmowanych przez władze Gminy Kartuzy. Za tę działalność odpowiadają cztery instytucje: Muzeum Kaszubskie im. Franciszka Tredera, Kartuskie Centrum Kultury, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Janusza Żurakowskiego oraz Galeria Refektarz.

Muzeum Kaszubskie zostało założone przez Franciszka Tredera – pierwszego kierownika i kustosa muzeum. Zbiory Muzeum prezentowane są w willi z I poł. XXw. Od początku swojej działalności placówka udostępnia zwiedzającym swoje bogate zbiory etnograficzne i archeologiczne dokumentujące życie dawnych Kaszubów. Ekspozycja stała poświęcona jest rybołówstwu, rolnictwu, gospodarstwu domowemu, ceramice kaszubskiej, haftowi kaszubskiemu. **W muzeum zobaczyć można narzędzia rolnicze, przyrządy stosowane w gospodarstwie domowym, czółna i inne narzędzia rybackie, instrumenty muzyczne, zabawki ludowe, ceramikę oraz przykłady tradycyjnej i współczesnej sztuki ludowej Kaszub.** Najcenniejszymi kolekcjami są unikatowe pochodzące z XVIII i XIX-w. czepce kobiece tzw. złotogłowia oraz XIXw. kolekcja obrazów malowanych na szkle. W uznaniu zasług dla promocji i upowszechniania kaszubskiej kultury w 2001 r. Muzeum wpisane zostało do Państwowego Rejestru Muzeów.

Najbogatszą ofertę skierowaną przede wszystkim do dzieci i młodzieży ma Kartuskie Centrum Kultury. Jego zadaniem jest dbanie o rozwój kulturalny miasta poprzez tworzenie oferty zajęć edukacyjno-rekreacyjnych oraz kalendarza imprez plenerowych. Mieszkańcy Kartuz w różnym wieku mogą tutaj realizować swoje pasje i talenty. W zespołach muzycznych oraz wokalnych, w sekcjach artystyczno-rekreacyjnych. Pielęgnacji rodzimej kaszubskiej kultury służą imprezy plenerowe, w tym największe Truskawkobranie oraz Jarmark Kaszubski, a także różnorodne konkursy recytatorskie, literackie w języku kaszubskim oraz konkursy literacko-plastyczne.

Popularyzacja czytelnictwa, integrowanie środowiska intelektualnego i artystycznego Kartuz, edukacja artystyczna, promowanie lokalnych twórców – to tylko niektóre zadania, których podejmuje Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. J. Żurakowskiego. Ciekawostką związaną z działalnością biblioteki jest jej ulokowanie w pięknie zaprojektowanym dworcu kolejowym.

Galeria Refektarz pełni ważną rolę kulturową w regionie, zyskując prestiż środowiska artystycznego w całej Polsce. Swoją działalność prowadzi w dawnym Refektarzu Zespołu Poklasztorznego Kartuzów. Przez minione ponad 25 lat kartuska publiczność i liczni turyści mieli możliwość zapoznania się w Refektarzu z twórczością najwybitniejszych polskich artystów takich jak: Władysław Hasiór, Kiejstut Bereźnicki, Franciszek Starowiejski, Jerzy Duda Gracz, Józef Szajna, Marian Kołodziej, Zdzisław Pidka, Czesław Tumielewicz.

Z myślą o turystach gmina przygotowuje **bogatą ofertę różnorodnych imprez kulturalnych** cieszących się bardzo dużym zainteresowaniem. Gmina kartuzy serdecznie zaprasza na **Truskawkobranie, Blues w Leśniczówce, Jarmark Kaszubski, Kartuzy Jazz Bass Days, Festiwal Kaszubskich Nalewek, Dożynki Gminne, Zaduszki Jazzowe, Kartuski Jarmark Świąteczny.**

Śladami sztuk nowoczesnych

Sztuka nowoczesna to zawsze interesująca perspektywa spojrzenia na otaczający nas świat, jego dobre i złe strony. Artyści w swoich pracach mierzą się z własnymi wyzwaniami, pokazują swoje poglądy, ale też wykorzystują nowoczesne sposoby tworzenia dzieł.

Wtym roku polskie instytucje kultury ponownie przygotowały szereg atrakcji skierowanych do miłośników sztuki nowoczesnej. Zaczniemy od Poznania i monograficznej wystawy prac Magdaleny Abakanowicz. To jedna z najwybitniejszych polskich artystek współczesnych, która pokazała, w jak niezwykle sposób można na potrzeby sztuki wykorzystywać tkaniny. Na wystawie, która potrwa od 8 sierpnia do 24 października tego roku będzie można zobaczyć kil-

kanaście monumentalnych prac artystki wykonanych w technice tkackiej, które powstawały w czasie, kiedy Abakanowicz współpracowała już z poznańską uczelnią artystyczną. Prezentacja w takim wymiarze odbędzie się w Poznaniu po raz pierwszy. Ekspozycja będzie zawierać także inne dzieła jej autorstwa – mowa o obiektach rzeźbiarskich i wieloelementowych cyklach prac, które były charakterystyczne dla jej twórczości (m.in. Hurma, Plecy, Mutanty i Anatomia). Na wystawie będzie

można obejrzeć również materiały archiwalne, związane z działalnością pedagogiczną Magdaleny Abakanowicz w poznańskiej PWSSP.

SASNAL W WARSZAWIE

Dzieła współczesnych artystów będzie można podziwiać również w Warszawie. Od 17 czerwca w Muzeum Polin prezentowane są prace Wilhema Sasnala, który uważany jest za jednego z najwybitniejszych polskich twórców. Od 17 czerwca do 10 stycznia przyszle-

Wilhelm Sasnal - Tate Modern London

MUZEUM ROLNICTWA

IM. KS. KRZYSZTOFA KLUKA W CIECHANOWCU

Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu powstało w 1962 roku. Siedzibą jest zespół pałacowy z 2 poł. XIX w., w skład którego wchodzi pałac, wozownia, stajnia, oficyna oraz zachowany *in situ* młyn wodny.

Na terenie parku ulokowano 48 obiektów zabytkowego budownictwa wiejskiego z pogranicza Mazowsza i Podlasia. Najciekawsze budynki to kościół z dzwonnica, wikarówka, dwór szlachecki, wiatrak *koźlak*, kompletna zagroda drobnoszlachecka i tzw. *zakątek białoruski* z chatą i stodołą. Oprócz nich, w skansenie zgromadzono chałupy i budynki gospodarcze, lamusy dworskie, kuźnię oraz maneże z unikalnymi konstrukcjami kieratów.

Wśród 44 ekspozycji stałych wiele wyróżnia się oryginalnością na skalę polskiego muzealnictwa, np. wystawa poświęcona historii leczenia zwierząt w Polsce zwana Muzeum Weterynarii, kolekcja ponad 2500 pisanek z całego świata, czyli Muzeum Pisanki, *Ogród roślin zdolnych do zażycia lekarskiego*, interaktywna wystawa p.t. *Dzieje rolnictwa w Polsce* oraz największa w Polsce kolekcja sprawnych technicznie 12 lokomobli parowych, 64 silników spalinowych i 62 ciągników rolniczych.

Warto wybrać się także poza Ciechanowiec. W odległości 7 kilometrów we wsi Winna-Chroły została odrestaurowana drewniana szkoła, w której znajdują się wystawy prezentujące edukację na wsi oraz świat zabawek. W odległości 10 km od Ciechanowca, w miejscowości Drewnowo-Ziemaki, znajduje się zagroda młynarza, a w miejscowości Dąbrowa-Lazy, 24 km od Ciechanowca, dumnie prezentuje się wiatrak *koźlak*.

Bogata oferta edukacyjna dla szkół i grup zorganizowanych obejmuje lekcje muzealne, pokazy, liczne propozycje warsztatów, a na specjalne zamówienie również programów edukacyjnych.

Muzeum dysponując własną bazą hotelową oraz salą konferencyjną z wyposażeniem audiowizualnym jest miejscem, gdzie można organizować konferencje, sesje naukowe, szkolenia czy też spotkania rodzinne.

Atutem muzeum są imprezy plenerowe: *Jarmark św. Wojciecha*, *Noc Muzeów*, *Odpust na św. Antoniego*, *Zajazd Wysokomazowiecki*, *Podlaskie Święto Chleba*, *Jesień w polu i zagrodzie*, *Konkurs gry na instrumentach pasterskich im. Kazimierza Uszyńskiego*.

Muzeum Rolnictwa to placówka o uznanej marce, która przyciąga corocznie ponad sto tysięcy zwiedzających.

WWW.MUZEUMROLNICTWA.PL

WWW.FACEBOOK.COM/MUZEUMROLNICTWAWCIECHANOWCU

WWW.INSTAGRAM.COM/MUZEUMROLNICTWACC

go roku podziwiać będzie można obrazy i rysunki, które powstały w okresie ostatnich 20 lat, a które przedstawiają pejzaż po Zagładzie. Twórczość Wilhelma Sasnala znalazła wielu entuzjastów na całym świecie, w Polsce była prezentowana rzadko - ostatnio w Galerii Zachęta w Warszawie w 2007 roku. Jego prace znajdują się w wielu muzeach na całym świecie, m.in. w Nowym Jorku (Museum of Modern Art i Solomon R. Guggenheim Museum), w Tate Modern w Londynie, czy w Centre Pompidou w Paryżu. Sasnal od kilkunastu lat również filmuje, są to zarówno produkcje pełno- jak i krótkometrażowe. Współpracuje przy tym ze swoją żoną, Anną Sasnal.

MAŁARZ ZNANY JAKO RZEŹBIARZ

W warszawskiej Królikarni zaprezentowana zostanie niecodzienna wystawa obrazów autorstwa Xawerego Dunikowskiego. Artysta znany jest głównie jako rzeźbiarz, tymczasem sam mówi, że gdyby nie umiał malować, nie umiałby też rzeźbić. Jego prace dotyczą tematów egzystencjalnych, szukał przez nie odpowiedzi na pytanie, jakie jest miejsce człowieka we wszechświecie, zastawiał się nad nieśmiertelnością istoty ludzkiej. Poprzez portrety wyrażał swoją miłość i przywiązanie do bliskich mu osób, np. do córki Marii Xawery. Po raz pierwszy swój obraz zaprezentował w 1904 roku, ale dopiero w 1915 roku zwrócił na siebie uwagę krytyki artystycznej w Paryżu. Później coraz odważniej prezentował swoje obrazy, ale ku tej dziedzinie sztuki zwrócił się mocniej po II wojnie światowej. Na

wystawie w Królikarni zobaczyć można dzieła z cyklu „Ausschwitz”, m.in. „Boże Narodzenie w Auschwitz w 1944 roku” (1950), „Orkiestra” (1955), „Ruszy” (1955), „Droga do wolności” (ok. 1955). Później malował chętnie sukulenty, które symbolizowały kruchość i wątpliwość istnienia przy jednoczesnej zdolności do odradzania się. Wystawę można oglądać od 11 czerwca do 14 listopada 2021 roku.

ZACHWYCAJĄCE GRAFITTI

Również w Warszawie, w Centrum Praskim Koneser, prezentowane są dwie bardzo ciekawe wystawy. Pierwsza to „The Art of Banksy”, która przedstawia prace tajemniczego i kontrowersyjnego artysty. Kim jest Banksy? To jeden z najsłynniejszych, a na pewno jeden z najmniej rozpoznawanych artystów graffiti na świecie. Wiadomo, że ma około 40 lat i jest Brytyjczykiem, poza tym utrzymuje swoją tożsamość w tajemnicy. Jego prace podbijają serca miłośników sztuki nowoczesnej na całym świecie – są też chętnie licytowane w domach aukcyjnych. Wspomniana wystawa to ekspozycja ponad stu prac, oryginalnych eksponatów, a także zdjęć, rzeźb i innych dzieł. Niektóre z nich zostały odtworzone z wykorzystaniem techniki opracowanej przez Banksy'ego – chodzi o szablony stworzone specjalnie z myślą o tej wystawie. Dlaczego warto ją zobaczyć? Bo to niezwykła ekspozycja, która wędruje od kilku dobrych lat po całym świecie. Była prezentowana już w Stambule (w 2016 roku), skąd pojechała do Amsterdamu, by następnie zagościć w Paryżu, Berlinie, Rijadzie, Melbourne, Antwerpii, Bu-

kareszcie, Cluj, Budapeszcie i w Wiedniu. Goście warszawskiego Konesera będą mogli obejrzeć najpopularniejsze graffiti wykonane przez Banksy'ego takie jak „Girl with Balloon”, „Bomb Hugger”, „Police Kids”, „Pulp Fiction” czy „Flower Thrower”. Jego dzieła są znane nie tylko z wystaw, które odbywają się w różnych zakątkach świata, ale też dzięki wielu udostępnieniom w internecie, głównie w mediach społecznościowych. Wystawę w Koneserze można oglądać od 4 maja do 5 września tego roku. Druga ze wspomnianych ekspozycji, która odbędzie się w warszawskim Koneserze, to prezentacja prac Zdzisława Beksińskiego. Będzie na niej można zobaczyć prawie 70 dzieł jednego z najpopularniejszych polskich artystów ostatniego wieku. Wśród nich nie zabraknie również takich, które do tej pory nie były prezentowane, ponieważ znajdowały lub znajdują się w kolekcjach prywatnych. Prace Beksińskiego można podziwiać od 26 czerwca do 5 września tego roku.

SPOJRZENIE NA WARSZTAT

Z kolei w Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku będzie można zapoznać się bliżej z pracami Adolfa Ryszki. Wystawa została zorganizowana po tym, jak jego spadkobiercy zdecydowali się przekazać dzieła tej instytucji kultury, dzięki czemu można było powiększyć dotychczasową kolekcję. Prezentacja zatytułowana „Adolf Ryszka – prace w muzeum” to nie tylko okazja do zapoznania się z pracami tego artysty, ale też do przyjrzenia się jego warsztatowi. Centralną część galerii zajmują prace przywiezione z jego pracowni, część dzieł nadal znajduje się w skrzyniach, inne, już rozpakowane, czekają na przekazanie muzealnikiem. Wśród prac znaleźć można szkice rzeźbiarskie, formy ceramiczne, dzieła z brązu, gliny i z gipsu, ale też narzędzia, którymi się posługiwał artysta i sprzęty, jakie znalazł w jego pracowni. Na ekspozycji zaaranżowane zostały różne stanowiska – inwentaryzatora, konserwatora sztuki, dokumentalisty i fotografa. Poza tym, że odwiedzający mogą porozmawiać z poszczególnymi osobami na temat tajemników ich zawodów, swoją wiedzę uzupełnią oglądając filmy prezentujące pracę w muzeum.

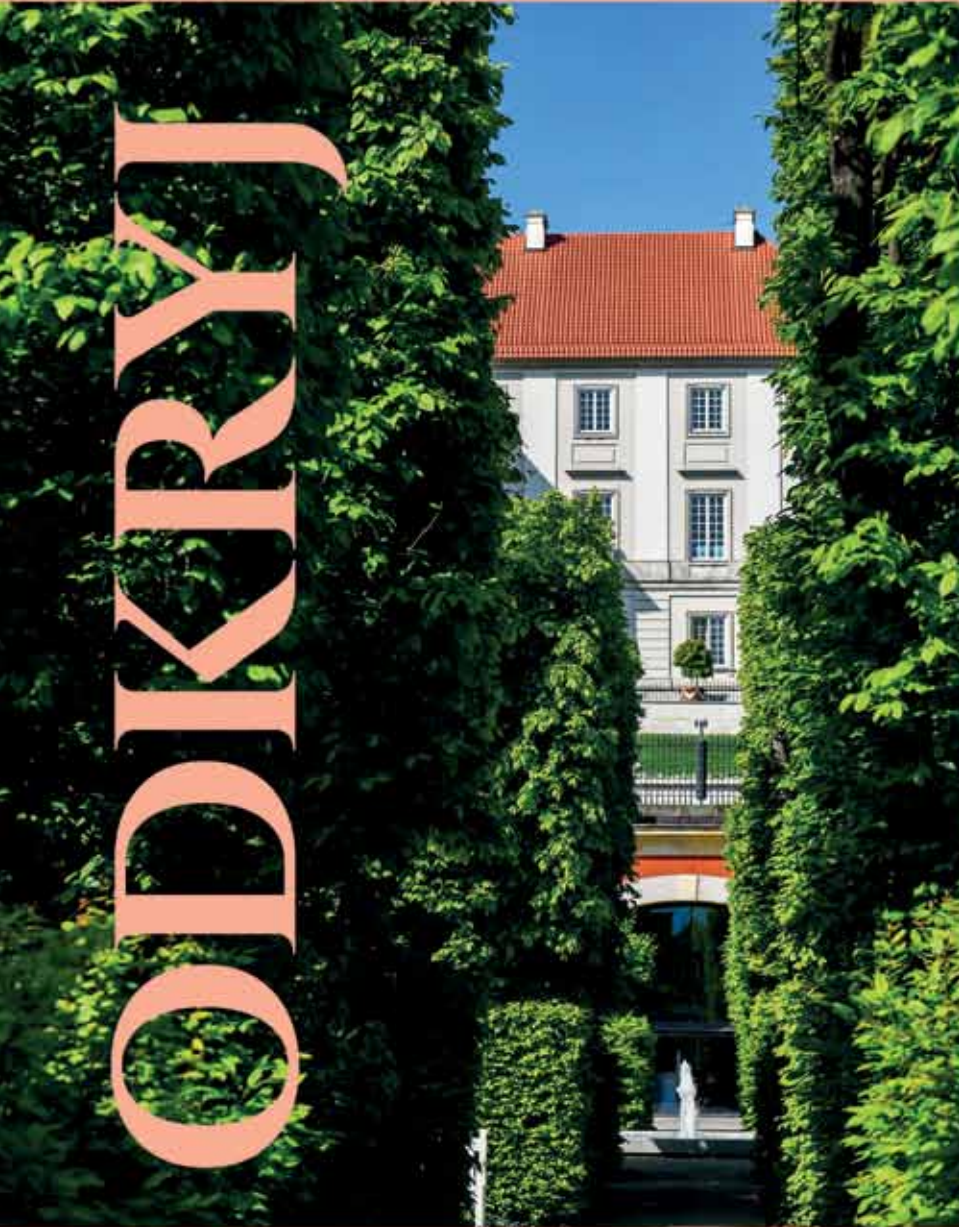

ZAMEK KRÓLEWSKI W WARSZAWIE

ODKRYJ

WIELKĄ HISTORIĘ

Bilety do Zamku Królewskiego do nabycia on-line: bilety.zamek-krolewski.pl oraz w kasie

